

gezondheid

De ooi moest gaan lammeren, maar de geboorte kwam niet op gang. Het bleek te komen door een slag in de baarmoeder.

Ooi stopt met aflammeren

Een hoogdrachtige oudere ooi vertoonde alle tekenen dat ze snel zou gaan aflammeren. Toch kwam de geboorte niet daadwerkelijk op gang en na een paar dagen stopten de symptomen van een naderende geboorte. Bij de daarom toegepaste keizersnede (de ooi was nu over tijd) bleek wat de verrassende oorzaak was.

TEKST: DR. MAARTEN PIETERSE (FACULTEIT DIERGENEESKUNDE, UTRECHT), ILLUSTRATIE: ELS VAN DEN BERG

In het najaar had een schapenhouder zijn dekrum een krijtblok omgedaan. Hij had gecontroleerd of het dektuig goed zat en of de dekrum er geen last van zou hebben bij het lopen en bij het dekken. Een slecht zittend dektuig kan namelijk de dekresultaten beïnvloeden. Na zeventien dagen werd het krijtblok verwisseld om te zien welke ooiën de terugkomers waren. De 'gekleurde' schapen werden genoteerd. Alle dieren werden vanaf 35 dagen na dekking via echo op dracht onderzocht. Nu wist de schapenhouder zeker welke ooiën hij in het voorjaar, na 143 dagen dracht, extra onder controle moest houden. Ze werden enkele weken voor het aflammeren geschoren om schoner te blijven en schoon te kunnen werken. Verder kan je bij de geschoren schapen goed zien wanneer het lammeren begint. Tijdens het aflamseizoen was één ooi redelijk mooi opgeuierd. Ze was al een paar dagen onrustig, ging afwisselend staan en liggen, joeg andere schapen uit haar buurt weg, stond soms te krabbelen en soms te flehmen (bovenlip optrekken met vooruit- en omhooggestoken kop). De schapenhouder was ervan overtuigd, dat deze oudere ooi snel zou gaan lammeren, maar er kwam niets. De volgende dag vertoonde ze hetzelfde beeld. Bij voorzichtig en schoon vaginaal onderzoek bleek het onmogelijk om de hand in de schede te krijgen, zijn hand liep meteen vast. Hij ging ervan uit dat de ooi nog niet echt aan het lammeren was, omdat de geboorte niet doorzette.

De daaropvolgende dag werd de uier iets kleiner en stond iets minder onder spanning. De dagen daarna gebeurde er niet veel meer. Af en toe liggen en opstaan, maar niet erg opvallend. Het dier was ondertussen al 150 dagen drachtig en deed niets meer. Uiteindelijk werd de dierenarts gevraagd om de ooi uitgebreid te onderzoeken. Ze begon achteruit te gaan. De spanning was van de uier af. Bovendien werd ze wat trager. Met de echo werd nog wel een lam gezien, maar geen levenstekenen. Er waren drie mogelijkheden: verder wachten, opruimen of een keizersnede.

Er werd besloten een keizersnede te doen. Bij het openen van de buikholte kwam veel vocht naar buiten lopen. Ergens in de buikholte was dus stuwing opgetreden. Het bleek de baarmoeder te zijn. Tot onze grote verbazing zat in de lengterichting een slag in de baarmoeder (torsio uteri). Een draaiing in een drachtige baarmoeder komt regelmatig voor bij koeien (einde van de dracht) en paarden (driekwart van de dracht). Bij schapen zien we dit beeld zelden. Waarschijnlijk treedt het vaker op, maar zijn de ooiën al opgeruimd of overleden wanneer er te lang is gewacht.

De baarmoeder van dit schaap werd voorzichtig opengemaakt, omdat een gestuwde baarmoeder makkelijk uitscheurt. Het dode lam werd eruit gehaald en de baarmoeder gehecht. De ooi kreeg van de dierenarts een goede nabehandeling. Ze heeft deze zeldzame aandoening overleefd, omdat er (relatief) op tijd werd ingegrepen. <<